

CELKOVÉ ŘEŠENÍ VÍTĚZNÉHO NÁMĚSTÍ

Anotace:

Vítězné náměstí je nedokončená historická kompozice. Mnohé se od jeho založení změnilo.

V jaké podobě ho tedy dnes dokončit?

Ctít původní návrh? Ten je sice archetypálně srozumitelný, ale myšlenkově v mnohém již překonaný.

Rozhodli jsme se dokončit náměstí současným jazykem, vypovídajícím o současném myšlení a hodnotách. Jako jsou demokracie, vzájemný respekt a ohleduplnost.

Pro náměstí navrhujeme jednotnou formu dlážděného koberce, tak aby mohlo být chápáno jako celek. A kde jsou minimální výškové rozdíly mezi chodníkem a vozovkou.

Hlavní myšlenkou návrhu je kvadratura kruhu.

Neboli zrušení současného kruhového objezdu s nepřístupným středem. A jeho nahrazení čtvercovou uliční sítí. Celá plocha náměstí se tak stává přirozeně prostupnou a využitelnou.

Rozlišujeme rozdílné charaktery náměstí. Plocha před domy je intenzivněji využívána. A proto navrhnutá v univerzálnější formě. Naopak vnitřní plocha náměstí by měla více sloužit k pobytovým aktivitám. Měla by se stát venkovním obývacím pokojem Prahy 6.

S pokorou zachováváme hodnotné vrstvy současného stavu, jako jsou vzrostlé stromy, umělecká díla a vstupy do metra.

Ctíme hlavní kompoziční záměry původního návrhu. Jako je čitelná hierarchie ulic., průhledy jednotlivých os a možnost umístění umělecké dominanty na jejich křížení. Toto místo symbolicky označujeme osmicípou hvězdou, oktogramem. Na rozdíl od jednoho věčného pomníku by se zde mohly střídát jednotlivé umělecké instalace. Vznikl by tak rituál náměstí, myšlenka trvanlivější jak mramor.

Průvodní zpráva

Historický odkaz

Zakládací myšlenka Vítězného náměstí je srozumitelná. Monumentální, centrální náměstí na křížení osmi cest s dominantou v podobě obelisku uprostřed. Tato myšlenka však nebyla nikdy zcela naplněna. A tak dnes není náměstí vnímáno obdobně jako podobná náměstí v mnoha metropolích Evropy. Bohužel zvolená kompozice v důsledku současného automobilového provozu dnes funguje spíše jako kapacitní dopravní křižovatka. Pokládáme si otázky: V jaké podobě tedy náměstí dnes dokončit? A do jaké míry ctít původní návrh?

Architektonický návrh:

Rozhodli jsme se dokončit náměstí současným jazykem. Bez zbytečného lpění na původním záměru. Ten by v současném kontextu vyzněl nepravdivě, možná až pateticky. Naše pojetí náměstí přináší civilnější formu než původní záměr. Takovou, která z náměstí udělá opravdový střed života v městské části, ne jen ten pohledově kompoziční. Navrhujeme prostor, který je založen na vzájemném respektu a ohleduplnosti jednotlivých jeho uživatelů.

Zásadní změnou se kterou přicházíme je změna geometrie; zrušení stávajícího kruhového objezdu. Místo něj navrhujeme čtvercovou uliční síť. Toto řešení má na rozdíl do současného čistě dopravního řešení řadu výhod. Jeho střed bude díky přechodům uprostřed stran čtverce zpřístupněn a všechny strany náměstí se vzájemně propojí. Střed náměstí tak získá formu odpovídající jeho symbolice - již to nebude trpěný zbytkový prostor města v symbióze s dopravními stavbami. Významné je propojení náměstí v jeho hlavní kompoziční ose (Dejvická - Technická)

Pro náměstí navrhujeme jednotnou formu dlážděného koberce, tak aby mohlo být chápáno jako celek. Kde jsou minimální výškové rozdíly mezi chodníkem a vozovkou. Oproti okolním komunikacím by byl vjezd na náměstí mírně vyvýšen - tak aby byl jasně srozumitelný moment vstupu na náměstí a související se zklidněním individuální automobilové dopravy.

Čtverec člení náměstí na jednotlivé charaktery. Vnější obvod, je navrhnut jako univerzální, intenzivně využívaný městský prostor. Předpokládá se zde expandování funkcí v parteru okolních domů. Jednotlivé jeho strany jsou zvýrazněny vložением archetypálních prvků náměstí (kašna, socha) v jeho osách. Dvě kašny v jsou umístěny v JV a SV části, reflektují tak civilní charakter okolních domů. V části před Generálním štábem zachováme Památník československým vojákům z II. světové války. Před vstupem do univerzitního kampusu počítáme s umístěním na něj odkazující sochy.

Vnitřní část čtverce chápeme jako plnohodnotný pobytový prostor. Na pomezí parku a náměstí. Měl by se stát venkovním obývacím pokojem Prahy 6. Do základního rastru dlažby 6x6m vkládáme jednotlivé charaktery pobytových povrchů. Brouzdaliště, trávnik, mlat, hřiště, a pískoviště. Navíc počítáme s umístěním kavárny, která by měla přispět k aktivaci okolí.

Samotný střed náměstí je ponechán volný. Symbolicky jej označujeme osmicípou hvězdou, oktogramem, vloženým do geometrie dlažby. Právě zde by se měly odehrávat významné rituály nebo možné umělecké intervence, jubilejní akce, které svým charakterem odkazují na původně zamýšlený střed kruhu v podobě obelisku.

S pokorou zachováváme hodnotné vrstvy současného stavu, jako jsou vzrostlé stromy, umělecká díla a vstupy do metra. Předpokládáme integraci stožárů trolejového vedení tramvaje a sloupů veřejného osvětlení tak, aby nedocházelo k vizuálnímu zatížení prostoru.

Dopravní řešení

Přestože zásadně měníme zvolenou formu. Kruh nahrazujeme čtvercem, dopravní schéma zůstává v základu stejné. Zachováváme dva plnohodnotné jízdní pruhy obíhající kolem středu náměstí. K nim se přimyká připojovací nebo odbočovací pruh. Počítáme se světelnou signalizací u přechodů pro chodce. Na vnějším prstenci dopravní komunikace čtverce je počítáno s umístěním zastávek autobusů MHD a stáním taxi (zálivy).

Zastávku tramvaje přesouváme do vnitřní části náměstí – blíž vstupům do vestibulu metra Dejvická. Tím dochází nejen ke zkrácení docházkové vzdálenosti mezi jednotlivými druhy MHD, současně i k minimalizaci výškových úrovní, které je nutno překonat v rámci přestupního uzlu.

Autobusové nádraží v SV části náměstí redukuje. Jednak reagujeme na plán prodloužení tramvajové trati do Suchodola. Dále přinášíme podmět k vytvoření autobusového terminálu integrovaného do podzemního podlaží dostavby náměstí - tak, aby se jedné úrovni napojil na vestibul metra Dejvická.

Parkovací místa na náměstí rušíme. Zásobovací parkování u komerčních provozů by bylo povolené v rámci režimu (ve vymezené hodiny během dne). Návštěvnícké parkování je možné v přilehlých ulicích. Dále předpokládáme vybudování rozsáhlých podzemních garáží v rámci dostavby náměstí - tyto by měly uspokojit nejen residenční, ale i návštěvníckou potřebu.

Materialita

Náměstí navrhujeme jako zpevněné dlážděné, z tradiční žulové kostky. Velikostně a barevně by se měli odlišit plochy pojezdové a pochozí plochy. Na vnější straně bude dlažba v jednoduše formě bez konkrétního měřítka. Ve vnitřním prstenci pak navrhujeme čitelný rastr 6x6m. Do něj vkládané charaktery mají pobytový charakter a umožňují vsakování dešťové vody.

Umělecké intervence

Co je tedy adekvátní postavit do symbolického středu náměstí?

Žijeme v době, která neumí stavět pomníky. Kolik vášně v poslední době vzbudily Mariánský sloup, socha maršála Radecké nebo maršála Koněva. S jakým výsledkem? Pomníky hladce staví diktatury, ve vyspělé demokracii podléhají náležitě diskuzi. Naštěstí už nespadáme pod první možnost, ale současně ještě nejsme ani to druhé.

Není potřeba lamentovat nad tímto stavem. Nesnažíme se navrhnout jedno ustrnulé gesto věčnosti (jehož věčnost nemusí být poplatná epoše svého vzniku) – pomník. Ale navrhujeme gesto proměnlivosti – platformu pro rituál.

Náš národ nemá nouzi o osudová data a historické milníky. V rámci časové periody v určený sváteční den bude ve středu Vítězného náměstí představena umělecká intervence, odkazující se na významné výročí připadající na daný rok. Intervence bude dočasná, přesně na jeden rok - v rámci efemérních dějů po obvodu náměstí však bude tvořit trvalou hodnotu, střed.

Umělecké dílo ve středu hrdé městské části.

Umělecké dílo ve středu jednoho z nejvýznamnějších pražských náměstí.

Umělecké dílo ve středu diskuze o naší minulosti a jejím interpretaci pro dnešní dobu.

Umělecké dílo ve středu spolupráce občanské společnosti, samosprávy a institucí.